Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS KENDELSE (Femte Afdeling)

8. november 2012 *

»Præjudiciel forelæggelse — ikke tilstrækkelige oplysninger om den faktiske og retlige baggrund for tvisten i hovedsagen — spørgsmål forelagt i en sammenhæng, der udelukker en brugbar besvarelse — ikke tilstrækkelige oplysninger om grundene til, at en besvarelse af de præjudicielle spørgsmål er nødvendig — åbenbart afvisningsgrundlag«

I sag C-433/11,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Krajský súd v Prešove (Slovakiet) ved afgørelse af 10. august 2011, indgået til Domstolen den 22. august 2011, i sagen:

SKP k.s.

mod

Kveta Polhošová,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af dommerne A. Borg Barthet, som fungerende formand for Femte Afdeling, M. Ilešič og M. Safjan (refererende dommer),

generaladvokat: J. Kokott,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

Kendelse

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 5-9 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked og om ændring af Rådets direktiv 84/450/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, 98/27/EF og 2002/65/EF og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 (»direktivet om urimelig handelspraksis«) (EUT L 149, s. 22), af

* Processprog: slovakisk.

artikel 6, stk. l, og artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT L 95, s. 29) samt af artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«).

2 Denne anmodning er blevet fremsat i forbindelse med en sag mellem SKP k.s. (herefter »SKP«) som kurator i konkursboet KFZ Sys s.r.o. (herefter »KFZ«) og Kveta Polhošová vedrørende sidstnævntes opfyldelse af en kontrakt om køb på afbetaling af et forbrugsgode.

Retsforskrifter

EU-retten

Chartret

3 Chartrets artikel 47 bestemmer:

»Enhver, hvis rettigheder og friheder som sikret af EU-retten er blevet krænket, skal have adgang til effektive retsmidler for en domstol under overholdelse af de betingelser, der er fastsat i denne artikel.

Enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov. Enhver skal have mulighed for at blive rådgivet, forsvaret og repræsenteret.

Der ydes retshjælp til dem, der ikke har tilstrækkelige midler, hvis en sådan hjælp er nødvendig for at sikre effektiv adgang til domstolsprøvelse.«

Direktiv 93/13

4 Artikel 1, stk. 1, i direktiv 93/13 bestemmer:

»Formålet med dette direktiv er indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem erhvervsdrivende og forbrugere.«

5 Direktivets artikel 2 bestemmer:

»I dette direktiv forstås ved:

a) »urimelige vilkår«: kontraktvilkår som defineret i artikel 3

b) »forbruger«: en fysisk person, der i forbindelse med de af dette direktiv omfattede aftaler ikke handler som led i sit erhverv

c) »erhvervsdrivende«: en fysisk eller juridisk person, der i forbindelse med de af dette direktiv omfattede aftaler handler som led i sit erhverv, hvad enten det er offentligt eller privat.«

6 Artikel 3, stk. 1, i direktiv 93/13 bestemmer:

»Et kontraktvilkår, der ikke har været genstand for individuel forhandling, anses for urimeligt, hvis det til trods for kravene om god tro bevirker en betydelig skævhed i parternes rettigheder og forpligtelser ifølge aftalen til skade for forbrugeren.«

Direktiv 2005/29

7 Artikel 1 i direktiv 2005/29 bestemmer:

»Formålet med dette direktiv er at bidrage til et velfungerende indre marked og opnå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau gennem tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om urimelig handelspraksis, der skader forbrugernes økonomiske interesser.«

8 Artikel 2 i direktiv 2005/29 er affattet således:

»I dette direktiv forstås ved

a) »forbruger«: en fysisk person, der i forbindelse med en af dette direktiv omfattet handelspraksis ikke udøver virksomhed som handlende, håndværker eller industridrivende eller udøver et liberalt erhverv

b) »erhvervsdrivende«: en fysisk eller juridisk person, der i forbindelse med en af dette direktiv omfattet handelspraksis udøver virksomhed som handlende, håndværker eller industridrivende eller udøver et liberalt erhverv, og enhver, der handler i en erhvervsdrivendes navn eller på en erhvervsdrivendes vegne

c) »produkt«: en vare eller tjenesteydelse, herunder fast ejendom, rettigheder og pligter

d) »virksomhedernes handelspraksis over for forbrugerne« (i det følgende også benævnt »handelspraksis«): en handling, udeladelse, adfærd eller fremstilling, kommerciel kommunikation, herunder reklame og markedsføring, foretaget af en erhvervsdrivende med direkte relation til promovering, salg eller udbud af et produkt til forbrugerne

[...]«

9 Artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2005/29 er affattet således:

»1. Dette direktiv gælder for virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne, som fastlagt i artikel 5, før, under og efter en handelstransaktion i forbindelse med et produkt.

2. Dette direktiv berører ikke aftaleretten og navnlig ikke bestemmelserne om kontrakters gyldighed, indgåelse og virkning.«

10 Artikel 5, stk. 1 og 2, i direktiv 2005/29 bestemmer:

»1. Urimelig handelspraksis forbydes.

2. En handelspraksis er urimelig, hvis:

a) den er i modstrid med kravet om erhvervsmæssig diligenspligt

og

b) væsentligt forvrider eller kan forventes væsentligt at forvride den økonomiske adfærd i forhold til produktet hos gennemsnitsforbrugeren, som bliver genstand for den, eller som den er rettet mod, eller, hvis den pågældende handelspraksis rettes mod en særlig gruppe af forbrugere, hos et gennemsnitligt medlem af denne gruppe.«

Slovakisk ret

11 I overensstemmelse med artikel 4, stk. 2, i lov nr. 71/1992 om retsafgifter i den affattelse, som finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, er konkursboer undtaget for retsafgifter som omhandlet i de særlige lovregler i lov nr. 7/2005 om konkurs og omstrukturering.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

12 Den 13. november 2001 indgik DRUKOS a.s. en aftale med Kveta Polhošová om »køb på afbetaling« af et forbrugsgode, hvorefter denne sidstnævnte efter udløbet af aftaleperioden, dvs. efter betalingen af 30 månedlige ydelser, fik overdraget ejendomsretten til godet. Den pågældende kontrakt indeholdt et ejendomsforbehold, hvorefter ejendomsretten først overgik til Kveta Polhošová efter opfyldelsen af alle hendes forpligtelser, herunder den fulde betaling af alle de månedlige ydelser. Prisen på godet udgjorde 17 270 SKK (569,73 EUR), men henset til »lejeudgifterne« skulle Kveta Polhošová i realiteten betale et samlet beløb på 24 033 SKK (792,83 EUR).

13 DRUKOS a.s. blev erklæret konkurs og indgik den 16. marts 2006 aftale om at overdrage fordringen på Kveta Polhošová til Jan Holec, som var bosiddende i Nitra (Slovakiet). Ved en efterfølgende aftale den samme dag overdrog sidstnævnte den omstridte fordring til MEDIATION KMCH s.r.o., som havde hjemsted i Nitra og herefter i Banská Bystrica (Slovakiet). Ved en aftale af 23. februar 2008 blev fordringen efterfølgende overdraget til IVACO CONSULTANTS LIMITED, som har hjemsted på Seychellerne. Den 17. maj 2008 overdrog sidstnævnte den pågældende fordring til selskabet AKROPOLIS estates s.r.o., nu KFZ, som har hjemsted i Slovakiet.

14 Den 25. juli 2008 blev KFZ erklæret konkurs.

15 Den 17. marts 2010 anlagde SKP sag mod Kveta Polhošová ved retten i Okresný súd Poprad med krav om betaling af den konventionalbod på 0,1% af det skyldige beløb pr. dag, der var fastsat i tilfælde af forsinket betaling, samt dækning af omkostninger forbundet med opkrævningen af de krævede beløb. Konventionalboden vedrørte en periode på fire år forud for sagsanlægget og udgjorde et beløb på 987,05 EUR, idet kravet om betaling af advokatudgifter udgjorde et beløb på 117,32 EUR.

16 Ved en dom af 22. februar 2011 forkastede Okrasný súd Poprad søgsmålet, idet retten fandt, at nævnte bod udgjorde et urimeligt kontraktvilkår i en forbrugeraftale. Retten fandt, at den nævnte bod var et tillæg til de ved lov fastsatte morarenter, og at de to forpligtelser derfor var uforholdsmæssige og skabte en betydelig ubalance mellem de to parters rettigheder og pligter til ugunst for forbrugeren.

17 SKP iværksatte appel til prøvelse af den dom ved Krajský súd v Presove.

18 Som det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, er kurator for en virksomhed under konkurs i overensstemmelse med den slovakiske lovgivning undtaget fra reglerne om retsafgift. I det tilfælde, hvor konkursboet ikke får medhold, vil en forbrugers sagsomkostninger i praksis ikke kunne erstattes. Følgelig afskrækkes forbrugere fra at anlægge sag mod en virksomhed, der er gået konkurs, og tilsvarende at betale for advokatbistand, hvilket skader beskyttelsen af deres rettigheder.

19 Krajský súd v Presove er af den opfattelse, at afgørelsen af tvisten i hovedsagen afhænger af fortolkningen af de relevante EU-retlige bestemmelser, og har besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 5-9 i […] direktiv 2005/29 […] fortolkes således, at en erhvervsdrivendes praksis, hvorefter fordringer mod forbrugere overdrages til en virksomhed under konkurs, skal opfattes som urimelig handelspraksis, såfremt forbrugerne ikke kan sikres dækning af sagsomkostningerne i sager om forbrugeraftaler?

2) Såfremt besvarelsen af det foregående spørgsmål bekræfter, at overdragelsen af fordringer mod forbrugere til en virksomhed under konkurs med henblik på inddrivelse strider mod EU-lovgivningen:

   a) Kan artikel 47 i [chartret] da fortolkes således, at den ikke er til hinder for, at en domstol, med det formål at beskytte forbrugerne, ser bort fra den fritagelse for den lovbestemte retsafgift, der gælder for kurator i et konkursbo, og i et sådant tilfælde – uden herved at tilsidesætte kurators ret til domstolsbeskyttelse – afviser sagen som følge af den manglende betaling af retsafgiften?

   b) Er artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i […] direktiv 93/13 […] til hinder for anvendelsen af en national bestemmelse om fritagelse af kurator for retsafgift i tilfælde, hvor sagsøgeren – såfremt sagsøgeren ikke havde udvist en urimelig handelspraksis – ikke ville have været fritaget for denne afgift, og sagens afvisning ville have forhindret det videre forløb af retssagen om opfyldelse af det urimelige vilkår?«

Formaliteten

20 I henhold til artikel 53, stk. 2, i Domstolens procesreglement kan Domstolen, hvis det er åbenbart, at den præjudicielle forelæggelse må afvises, efter at have hørt generaladvokaten, uden at fortsætte sagens behandling, træffe afgørelse ved begrundet kendelse.

Første spørgsmål og første del af andet spørgsmål

21 Med sit første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om en virksomheds handelspraksis, som består i, at en erhvervsdrivende overdrager fordringer på en forbruger til en virksomhed under konkurs, hvorved forbrugeren ikke har sikkerhed for dækning af de sagsomkostninger, der vedrører kontrakten med den pågældende erhvervsdrivende, er urimelig som omhandlet i direktiv 2005/29. Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende, anmoder den forelæggende ret med første del af andet spørgsmål om Domstolens besvarelse af, hvorvidt chartrets artikel 47 er til hinder for, at kurator i det selskab, som har fået fordringerne overdraget, ikke skal betale retsafgift, når han opkræver betaling af et beløb i henhold til disse fordringer hos forbrugere.

22 Det følger af fast retspraksis, at proceduren efter artikel 267 TEUF er et middel til samarbejde mellem Domstolen og de nationale retter, som giver Domstolen mulighed for at forsyne de nationale retter med de elementer vedrørende fortolkningen af EU-retten, som er nødvendige for, at de kan afgøre den for dem verserende tvist (jf. bl.a. dom af 16.7.1992, sag C-83/91, Meilicke, Sml. I, s. 4871, præmis 22, og af 24.3.2009, sag C-445/06, Danske Slagterier, Sml. I, s. 2119, præmis 65).

23 For at opnå en fortolkning af EU-retten, som den nationale ret kan bruge, er det påkrævet, at denne giver en beskrivelse af de faktiske omstændigheder og de regler, som de forelagte spørgsmål hænger sammen med, eller i det mindste forklarer de faktiske forhold, der er baggrunden for dens spørgsmål (dom af 26.1.1993, forenede sager C-320/90 - C-322/90, Telemarsicabruzzo m.fl., Sml. I, s. 393, præmis 6, samt kendelse af 17.9.2009, sag C-181/09, Canon Kabushiki Kaisha, præmis 8, og af 3.5.2012, sag C-185/12, Ciampaglia, præmis 4).

24 Domstolen har således alene kompetence til at træffe afgørelse vedrørende fortolkningen af en EU-retsakt på grundlag af de faktiske omstændigheder, sådan som de er beskrevet af den nationale ret (dom af 16.7.1998, sag C-235/95, Dumon og Froment, Sml. I, s. 4531, præmis 25, og af 11.9.2008, sag C-11/07, Eckelkamp m.fl., Sml. I, s. 6485, præmis 52, samt kendelse af 23.3.2012, sag C-348/11, Thomson Sales Europe, præmis 43).

25 I den foreliggende sag opfylder forelæggelsesafgørelsen ikke dette krav. Afgørelsen er kendetegnet ved manglende klarhed og præcisering af de faktiske og retlige forhold i hovedsagen og gør det derfor ikke muligt for Domstolen at give en brugbar besvarelse af de forelagte spørgsmål.

26 I henhold til artikel 3, stk. 1, i direktiv 2005/29, sammenholdt med direktivets artikel 2, litra c), gælder dette direktiv for virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne før, under eller efter en handelstransaktion i forbindelse med en vare eller tjenesteydelse.

27 Den forelæggende ret forklarer imidlertid ikke i sin afgørelse præcis hvilken adfærd – som en erhvervsdrivende under konkurs udviser over for en forbruger – der kan anses for urimelig handelspraksis. Den forelæggende ret begrænser sig navnlig til en detaljeret beskrivelse af en kæde af overdragelser mellem erhvervsdrivende af den pågældende fordring i hovedsagen uden dog at angive, hvilke elementer i den erhvervsdrivendes adfærd over for forbrugeren der vil kunne anses for en urimelig handelspraksis.

28 For fuldstændighedens skyld skal det ligeledes tilføjes, at de forelagte spørgsmål drejer sig om en situation, hvor der er foretaget en overdragelse til en virksomhed under konkurs. Imidlertid fremgår det ikke af forelæggelsesafgørelsen, at hovedsagen drejer sig om en sådan overdragelse, idet visse af overdragelserne i den kæde, der er nævnt i foregående præmis, faktisk er foretaget mellem virksomheder, der ikke var under konkurs på tidspunktet for transaktionens gennemførelse.

29 Under alle omstændigheder må det fastslås, at forelæggelsesafgørelsen ikke indeholder oplysninger om den nationale lovgivning, hvoraf det følger, at Domstolens svar vil være brugbart for afgørelsen af tvisten i hovedsagen.

30 I hovedsagen er det imidlertid spørgsmålet om overdragelsesaftalernes tvivlsomme gyldighed, der synes at ligge til grund for den forelæggende rets forelæggelse af præjudicielle spørgsmål til Domstolen. En konstatering af den eventuelle urimelige karakter i henhold til direktiv 2005/29 af en praksis som den, der er tale om i hovedsagen, er imidlertid uden direkte betydning for gyldigheden af disse aftaler (jf. dom af 15.3.2012, sag C-453/10, Pereničová og Perenič, præmis 45 og 46).

31 Første spørgsmål og den første del af andet spørgsmål skal således afvises.

Anden del af andet spørgsmål

32 Med anden del af sit andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt omlyst, om direktiv 93/13 er til hinder for, at kurator i et konkursbo i medfør af nationale regler er undtaget fra at betale retsafgift, selv om den pågældende erhvervsdrivende, såfremt denne ikke var under konkurs, ikke ville være undtaget fra disse afgifter.

33 Den forelæggende ret ønsker i virkeligheden en stillingtagen til, om bestemmelserne i den nationale lovgivning om retsafgifter er i overensstemmelse med direktiv 93/13.

34 Ifølge ordlyden af artikel 1, stk. 1, i direktiv 93/13 er formålet med direktivet imidlertid at tilnærme medlemsstaternes love og administrative bestemmelser i aftaler mellem erhvervsdrivende og forbrugere vedrørende urimelige kontraktvilkår. Direktivet regulerer følgelig alene indholdet i aftalerne og ikke den fordeling af retsafgifter, der er fastsat i den nationale lovgivning.

35 I den foreliggende sag er den eneste kontrakt indgået mellem en erhvervsdrivende og en forbruger, som er genstand for tvisten i hovedsagen, og hvortil forelæggelsesafgørelsen henviser, aftalen af 13. november 2001, indgået af Kveta Polhošová, hvilket var inden den 1. maj 2004, hvor Den Slovakiske Republik blev medlem af Den Europæiske Union.

36 I overensstemmelse med fast praksis har Domstolen imidlertid kun kompetence til at fortolke EU-retten med hensyn til anvendelsen heraf i en medlemsstat fra tidspunktet for dennes tiltrædelse af Den Europæiske Union (jf. dom af 10.1.2006, sag C-302/04, Ynos, Sml. I, s. 371, præmis 36, af 14.6.2007, sag C-64/06, Telefónica O2 Czech Republic, Sml. s. I, 4887, præmis 22 og 23, og af 15.4.2010, sag C-96/08, CIBA, Sml. I, s. 2911, præmis 14, samt kendelse af 11.5.2011, sag C-32/10, Semerdzhiev, præmis 25).

37 Det skal således konkluderes, at anden del af andet spørgsmål må afvises.

38 Under hensyn til alle de ovenstående bemærkninger skal det i medfør af artikel 53, stk. 2, i Domstolens procesreglement fastslås, at den foreliggende anmodning om en præjudiciel afgørelse skal afvises.

Sagens omkostninger

39 Da sagens behandling i forhold til sagens hovedparter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

Af disse grunde bestemmer Domstolen (Femte Afdeling):

Anmodningen om en præjudiciel afgørelse af 10. august 2011 fra Krajský súd v Prešove (Slovakiet) afvises.

Underskrifter